

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **M. C.**, zastoupený JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou se sídlem Rumunská 1798/1, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2023, č. j. 4 Ad 25/2022 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni, advokátce JUDr. Anitě Pešulové, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 146 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 1. 8. 2022, č. j. MPSV-2022/132444-911, zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „*správní orgán I. stupně*“) ze dne 9. 6. 2022, č. j. 800464/22/AB. Posledně uvedeným rozhodnutím byl žalobci zvýšen příspěvek na bydlení z měsíční částky 1 833 Kč na 1 883 Kč, od 1. 4. 2022 do 30. 6. 2022.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“), který ji jako nedůvodnou zamítl rozsudkem ze dne 23. 11. 2023, č. j. 4 Ad 25/2022 - 31.

[3] Městský soud poukázal na to, že správní orgán I. stupně v oznámení o změně výše dávky (příspěvku na bydlení) ze dne 29. 4. 2022 (dále jen „*Oznámení 1*“) chybně určil výši

nákladů na bydlení, neboť nezapočítal částku 50 Kč měsíčně za osvětlení společných prostor v domě. Příspěvek na bydlení náležející žalobci za období od 1. 4. 2022 do 30. 6. 2022 tak byl dle Oznámení 1 snížen z měsíční výše 2 184 Kč na 1 833 Kč. Poté, co správní orgán I. stupně své pochybení zjistil, vydal dne 3. 5. 2022 druhé oznámení o změně výše dávky (dále jen „Oznámení 2“), v němž tento náklad již započítal, příspěvek na bydlení tudíž zvýšil z měsíční částky 1 833 Kč na 1 883 Kč.

[4] S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2009, č. j. 4 Ads 90/2009 - 76, městský soud uvedl, že oznámení o dávce není správním rozhodnutím ve smyslu § 9 správního řádu, neboť teprve podáním námitek proti oznámení se zahajuje správní řízení a orgán státní sociální podpory vydává správní rozhodnutí *stricto sensu*. Proti oběma oznámením podal žalobce námítky. V návaznosti na námítky proti Oznámení 2 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí ze dne 9. 6. 2022, č. j. 800464/22/AB (viz odstavec [1] shora). V důsledku námitek žalobce proti Oznámení 1 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí ze dne 9. 6. 2022, č. j. 800442/22/AB, kterým žalobci přiznal příspěvek na bydlení za druhé čtvrtletí roku 2022 opět ve výsledné částce 1 883 Kč.

[5] Městský soud dodal, že pokud žalobce podal dne 11. 5. 2022 proti Oznámení 1 správnímu orgánu I. stupně námítky, bylo tím zahájeno řízení o jeho nároku na příspěvek na bydlení za druhé čtvrtletí roku 2022. Pokud byly správnímu orgánu I. stupně doručeny dne 18. 5. 2022 též námítky žalobce proti Oznámení 2, dle městského soudu vedení dalšího řízení v této věci bránila překážka věci zahájené ve smyslu § 48 odst. 1 správního řádu, neboť o nároku žalobce na dávku již bylo vedeno řízení, přičemž obě řízení měla totožný předmět, tedy nárok žalobce na uvedenou dávku pro období od 1. 4. 2022 do 30. 6. 2022. Tím byla dána totožnost věci v obou řízeních, byť Oznámení 1 a 2 se lišila z důvodu opomenutí zahrnutí částky za osvětlení společných prostor v domě. Městský soud tudíž dovodil, že povinností správního orgánu I. stupně bylo v souladu s § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu pozdější řízení o dávce (zahájené na základě námitek proti Oznámení 2) zastavit. Městský soud dodal, že rovněž žalovaný pochybil, jestliže postup správního orgánu I. stupně aproboval, a proto odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí č. j. 800464/22/AB potvrdil, namísto toho, aby uvedené rozhodnutí dle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu zrušil a řízení zastavil.

[6] I přes shora popsaná pochybení správních orgánů městský soud nepřistoupil ke zrušení rozhodnutí žalovaného, neboť v důsledku chybného postupu správních orgánů nedošlo k zásahu do právní sféry žalobce. Městský soud shrnul, že správní orgán I. stupně v obou správních rozhodnutích posuzoval dávku na totéž období, vycházel ze stejných rozhodných skutečností včetně stejných doložených nákladů na bydlení žalobce, které v obou případech zahrnovaly i poplatek 50 Kč za osvětlení společných prostor, v obou případech bylo vypočteno, že žalobci vzniká za dané období nárok na příspěvek na bydlení ve výši 1 883 Kč. Žalobce nemohl dle městského soudu být ani v jakékoli nejistotě ohledně výše mu vyplácené dávky, neboť z obou rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo jednoznačné, že v druhém čtvrtletí roku 2022 má nárok na příspěvek na bydlení ve výši 1 883 Kč.

pokračování

[7] Proti rozsudku městského soudu podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, z důvodů, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Výslovně neuvádí, v čem spatřuje přijatelnost kasační stížnosti.

[8] Stěžovatel má za to, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný a jeho závěr je rozporný. Ztotožňuje se s městským soudem, že správní orgán I. stupně neměl v řízení ve věci Oznámení 2 pokračovat, nýbrž měl řízení zastavit; již ovšem nesouhlasí s tím, že tato procesní vada neměla vliv na zákonnost správních rozhodnutí. Je přesvědčen, že „s ohledem na osobu stěžovatele“ bylo třeba dbát zvýšené opatrnosti, nikoli jednoduchá řízení zahájená na podkladě formulářových žádostí zatížit vadami, jak učinily správní orgány, a způsobit tak chaos v řízení. Podle názoru stěžovatele šlo o vadu v postupu správních orgánů, neboť stěžovatel „nemusel být v řízeních zorientován“. Vzhledem k tomu, že bylo stěžovateli znemožněno reálně a efektivně se bránit, došlo ke zkrácení jeho procesních práv. Stěžovatel považuje závěr městského soudu, dle něž se správní orgány nedopustily pochybení, které by negativně zasáhlo do jeho práv, za nesprávný, až překvapivý, neboť přestože městský soud konstatoval, že správní orgány pochybily, jejich rozhodnutí nezrušil.

[9] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že městský soud srozumitelně vysvětlil svůj závěr, dle něž se pochybení správních orgánů negativně nedotklo právní sféry stěžovatele, a napadený rozsudek je tudíž přezkoumatelný.

[10] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[11] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 4. 2021) platí, že jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským (resp. městským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[12] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, „*přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech [...] je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*“ (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Tento právní názor, vyslovený v době, kdy byl institut přijatelnosti omezen pouze na věci mezinárodní ochrany, je plně aplikovatelný i za současné úpravy, neboť podstata tohoto institutu se nezměnila.

[13] V projednávané věci stěžovatel výslovně netvrdil žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti. Ani Nejvyšší správní soud v kasační stížnosti nenalezl žádnou právní otázku, jež by mohla mít obecný dopad na rozhodovací činnost krajských soudů a k níž by se měl Nejvyšší správní soud vyslovit za účelem sjednocování judikatury. Takovou otázku soud nedovodil ani z obsahu napadeného rozsudku či ze soudního a správního spisu; ostatně městský soud v napadeném rozsudku příhodně odkazoval na judikaturu zdejšího soudu,

kteřá se zabývá překážkou litispendence správního řízení, která byla stěžejní otázkou v řízení o žalobě (viz např. rozsudky ze dne 13. 6. 2013, č. j. 6 Ads 139/2012 - 58, či ze dne 16. 5. 2013, č. j. 4 As 16/2013 - 36; č. 2905/2013 Sb. NSS).

[14] Stěžovatelem tvrzená pochybení městského soudu by pak jako důvod přijatelnosti mohla obstát jen v krajních případech, pokud by v průběhu řízení o žalobě došlo k hrubým vadám, které by svojí povahou byly v rozporu se samotnými základními zásadami přezkumného soudního řízení, případně pokud by rozhodnutí soudu vykazovalo tak extrémně závažné nedostatky, že by bylo v rozporu s právem na spravedlivý proces nechat je bez povšimnutí.

[15] Takové vady však Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku ani v průběhu řízení, které předcházelo jeho vydání, neshledal. Co se týče tvrzeného nedostatečného odůvodnění napadeného rozsudku, které by mohlo být zásadní vadou v řízení způsobující přijatelnost kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud takové pochybení nezjistil. Městský soud jasně a srozumitelně vysvětlil, z jakých důvodů shledal, že pochybení správních orgánů, spočívající v nezohlednění překážky litispendence pozdějšího řízení o přiznání příspěvku na bydlení, negativně nezasáhlo do právní sféry stěžovatele (viz zejména na str. 9 až 10 napadeného rozsudku nebo shrnutí argumentů městského soudu v odst. [6] výše). Uvedený závěr městského soudu nelze považovat za vnitřně rozporný, neboť ne každá nezákonnost rozhodnutí nutně musí vést k jeho zrušení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2011, č. j. 7 As 23/2011 - 82), ani za překvapivý, jak tvrdil stěžovatel.

[16] Lze tedy uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura tohoto soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti; městský soud se přitom v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele a Nejvyšší správní soud jí proto v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[17] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4; č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, náhrada nákladů řízení mu však v tomto typu řízení přiznána být nemohla. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti žádnému z účastníků.

[18] Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2024, č. j. 3 Ads 290/2023 - 27, byla stěžovateli ustanovena zástupkyně, advokátka JUDr. Anita Pešulová. Zástupkyni, která byla stěžovateli ustanovena soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 10 věta první, část věty za středníkem s. ř. s.). Odměna za zastupování advokátkou v řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to za dva úkony právní služby poskytnuté stěžovateli v řízení o kasační stížnosti (převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání –

pokračování

doplnění kasační stížnosti). Odměna za jeden úkon činí 1 000 Kč (§ 9 odst. 2 advokátního tarifu, ve spojení s § 7 téhož předpisu), za dva úkony tedy 2 000 Kč. Dále má zástupkyně stěžovatele právo na náhradu hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 600 Kč. Jelikož advokátka je plátce DPH, podle § 35 odst. 10 věty druhé s. ř. s. se odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 2 600 Kč, tj. 546 Kč. Ustanovené zástupkyni stěžovatele tedy náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 3 146 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 26. září 2024

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu